...RARY OF CONGRESS
...SHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 181. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ВЕРЕСНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 21, 1954. No. 181. VOL. LXI.

АФЛ ДОМАГАЄТЬСЯ 35-ГОДИННОГО ТИЖНЯ ПРАЦІ

ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ З $0.75 до $1.25

Лос Анджелес, Каліфорнія. Американська Федерація Праці домагається 35-годинного тижня праці. Таке домагання предкладає на конвенцію цієї організації її Виконна Рада, домагаючися, щоб підприємці платили за ті години праці, які перевищують 35-годинний тиждень так, як тепер платиться за ті години, що є понад 40 годин тижнево. Виконна Рада домагається також, щоб збільшити мінімальну заробітню платню з теперішних 0.75 доляра до 1.25 доляра. Офіційні представники АФЛ, яка об'єднює 10 мільйонів робітництва, обвинувачують уряд президента Айзенгавера, що він не дотримав тих обіцянок, які склав робітництву під час виборчої кампанії 1952 року. Виконна Рада стверджує, що є добра нагода здобути для робітників поліпшення їхньої долі, якщо вони масово підуть до реєстрації і своїми голосами допоможуть вибрати Конґрес, який був би прихильніший для робітничих справ від попереднього Конґресу. Одночасно Рада додає, що ще краща нагода для робітництва буде 1956 року, коли перевибиратимуть увесь Конґрес, бо тепер вибирають тільки третину сенаторів, і важко буде в Сенаті вибрати більшість, яка була б прихильна робітничій справі. В закордонній політиці Виконна Рада АФЛ нарікає на те, що знову продовжується угодівську політику у відношенні до комуністів, як це показала Женевська конференція.

АФЛ буде домагатися збільшення державних видатків на оборону держави, затіснення порозуміння між американськими державами, зміни статуту Об'єднаних Націй в тому напрямі, щоб до тієї світової організації не могли належати ті держави, які позбавляють людських прав своїх громадян. Рада за тим, щоб до ОН не допустити комуністичного Китаю, не вести торгівлі з державами поза залізною заслоною і не вести переговорів із комуністами так довго, поки вони не викажуть доброї волі здійснювати ті постанови, на які вони вже погодилися. В п'ятницю на конвенції АФЛ має промовляти президент Айзенгавер. На цій Конвенції мають промовляти і інші високі державні урядовці. В Атлантік Сіті, Ню Джерзі, почалася 20 вересня конвенція робітничої спілки Об'єднаних Сталеварних Робітників, яка є членом Конґресу Індустріяльних Організацій. Але на цю конвенцію не запрошено нікого з управи КІО, навіть голова КІО Волтер П. Рутер не буде промовляти. На цій конвенції буде промовляти генеральний секретар англійської робітничої спілки Залізних і Сталеварних Робітників Гаррі Доґлес, а також представник австралійського робітництва Лорі Шорт. Секретар праці Джеймс П. Мічелл також виголосить там промову.

ГАРРИМАН ВИСОКО ОЦІНЮЄ ТА ПІДТРИМУЄ УКРАЇНСЬКІ ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ГУБЕРНАТОРА НЮ ЙОРКУ ВИГОЛОСИВ СВОЇ ЗАКОРДОННО-ПОЛІТИЧНІ ТЕЗИ НА УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ ПРОТИ МОСКОВСЬКОЇ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ ЗРАДИ

W. AVERELL HARRIMAN

Ню Йорк. — „Мало інших народів боролось так довго і так завзято за волю, як український нарід" — ствердив Аварел Гарриман, кандидат на демократичного кандидата на губернатора Нюйоркського стейту, говорячи в дальшому про підступне і зрадливе поневолення України білою і червоною Москвою та висловлюючись рішучо в користь підтримки визвольних змагань українського й інших поневолених народів, але підтримки не словами „на пресових конференціях", тільки рішучістю та справжнім провідництвом в американській закордонній політиці. Аварел Гарриман, колишній американський амбасадор в Москві та колишній директор програми Взаємної Безпеки і видатний дипломат, політик і державний муж, виступав на українській протестаційній маніфестації в Ню Йорку, яку влаштував минулої неділі місцевий Комітет Об'єднаних Українських Організацій міста Ню Йорку для протесту проти „московського імперіялізму та створення Москвою переяславської леґенди". У маніфестації, яка відбулася в великій залі Мангеттен Сентер, взяло участь — не зважаючи на хвилями зливний дощ — понад 2,000 осіб. Відкрив маніфестацію голова Об'єднаного Комітету, гол. контролер УНСоюзу п. Петро Кучма, а вміло проводив нею екзекутивний директор Політичної Ради УКК адв. Степан Ярема, наводячи слова Линколна, що „було б гріхом мовчати там, де треба говорити". Між промовцями на маніфестації був проф. Олександер Оглоблин, що дав глибоку аналізу військово-політичного союзу між Україною і Московією в Переяславі 300 років тому та опісля ганебної московської зради того договору і української боротьби проти неї. Голова УНСоюзу та перший заст. голови УК-Комітету, п. Дмитро Галичин, у своїй короткій промові згадав про різні інтерпретації Переяславського договору та різні погляди на нього, але виносячи з нього одну практичну і актуальну науку: підступній і зрадливій Москві ніколи не можна довіряти. Голова Українського Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський, проаналізувавши можливість, згл. неможливість т. зв. співіснування між вільними країнами, зокрема Америкою, і рабовласницьким совєтським світом, з'ясував низку практичних заходів, що могли б зробити американську визвольну політику справді ефектовною. Посадник міста пан Роберт Ваґнер, перешкоджений святкуванням „Дня — Я Американець" у місті, надіслав на маніфестацію телеграму, в якій висловлює велике признання українцям за їхній вклад в розвиток і безпеку Америки та стверджуючи, що „ми зможемо жити в мирі щойно тоді, коли поневолені Москвою народи будуть вільні". Відповідну декларацію зібрання прочитав на закінчення адв. Р. Гуглевич. Маніфестацію започатковано американським і українським національними гимнами, які відспівав український мішаний хор з Елизабету під диригентурою п. Романа Левицького. Хор цей опісля виконав дві пісні. В мистецькій частині програми виступив вперше та якнайкраще зарепрезентувався мішаний хор Українського Мистецького Клюбу під диригентурою п. Ігора Соневицького. На фортепіяні акомпаніювала п. Ольга Дмитрів. На сцені, удекорованій американськими і українськими прапорами, що їх держали пластуни і сумівці, була символічна емблема: зраджений Москвою документ Переяславського договору, перетятий мечем.

ВІДБУВСЯ III ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД ОбВУА

Д-Р В. ГАЛАН ОБРАНИЙ ЗНОВУ ГОЛОВОЮ ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Филадилфія. — У днях 18 і 19 вересня ц. р. у великій залі Українського Дому при вул. Френклін у Филаделфії відбувся III Делеґатський З'їзд Об'єднання б. Вояків Українців в Америці (ОбВУА) у присутності 36 делеґатів від 14 Відділів тієї краєвої комбатантської організації на 16 існуючих Відділів і 777 фізичних членів. Крім цього у З'їзді взяли участь 15 членів Головної Управи. Після відкриття З'їзду уступаючим головою організації д-ром В. Ґаланом, обрано Президію З'їзду в особах: генерали О. Загродський і П. Шандрук — як почесні голови, П. Олексієнко (з Шікаґа) — як діловий голова, інж. Сім'янців (Нюарк) і інж. Кізюк (Честер) — як заступники голови, і п.п. Левицький (Нюарк) та Вайда (Филаделфія) як секретарі. Відчитано цілу низку надісланих привітів, а дальшу низку привітань виголосили особисто делеґати різних організацій. Від УНСоюзу вітав З'їзд його голова п. Д. Галичин, що був теж першим головою ОбВУА. Після звідомлень, що їх склали члени Головної Управи, та після переведення основної дискусії, схвалено уступаючій Президії одноголосно довір'я. Прийнято плян праці на майбутнє. Вибір нових керівних органів ОбВУА переведено наступного дня, в неділю, після того, як делеґати взяли участь в Богослужбах в українських церквах у Филаделфії. Після вибору нових керівних органів і формального закриття III Делеґатського З'їзду, З'їзд вислухав три доповіді: ген. шт. полк. А. Валійський: „Похід з'єднаних українських армій на Київ у 1919 р.", д-р С. Ріпецький: „40-ліття виступу УСС" і інж. М. Ліщинський: „Українські військові формації у 2-ій світовій війні". Схвалено відповідні резолюції. До нових керівних органів ОбВУА ввійшли: д-р В. Ґалан (Фила.) — голова, д-р І. Козак (Ню Йорк), інж. Сім'янців (Нюарк) і інж. І. Поритко (Фила.) — заступники голови; д-р С. Ріпецький (Ню Йорк), п.п. Вишнецький (Ню Йорк), Дмитренко (Ню Йорк), Гонта (Фила.), Одежинський (Фила.) і Штойко (Фила) — члени Головної Управи, і пп. Кандюк (Фила.) і Креєр (Фила) — заступники. Головний Суд: генерал О. Загродський (Ню Йорк), д-р В. Бемко (Нюарк), д-р Рибак (Фила.), капт. Шрамченко (Фила.) п.п. Дитківський (Фила.) і Луцишин (Фила.). Контрольна Комісія: Д. Галичин (Ню Йорк), ген. П. Шандрук (Трентон), д-р Вол. Рудницький (Фила.), інж. Кізюк (Честер) і інж. Левицький (Нюарк). Ту листу прийнято одноголосно.

У кінцевих промовах голова З'їзду п. Олексієнко, почесний голова З'їзду ген. О. Загродський і нововибраний голова організації д-р В. Ґалан з великим задоволенням ствердили, що не вважаючи на деякі палкі моменти дискусії і первісні труднощі з вибором нових керівних органів, осягнено повну згоду серед делеґатів в ідеологічних, строго ділових і персональних справах.

ФРАНЦІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ ПІД КОНТРОЛЕЮ

МЕНДЕС-ФРАНС ПЕРЕСЛАВ МЕМОРІЯЛ ВСІМ ЗАХІДНІМ ДЕРЖАВАМ, ОЦІНЕНИЙ У ВАШИНГТОНІ ЯК МОЖЛИВА БАЗА ПЕРЕГОВОРІВ. — У НАСТУПНИЙ ВІВТОРОК ПОЧНЕТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ 9-ТИ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ

Париж. — Прем'єр і міністер закордонних справ Франції П'єр Мендес - Франс переслав заінтересованим західнім державам меморіял, в якому з'ясовує становище Франції до проблеми озброєння Західньої Німеччини і включення її в систему Західньої Европи після того, як французький парлямент відкинув пакт Европейської Оборонної Спільноти. Водночас Мендес-Франс виголосив велику політичну промову у французькому містечку Невер при відкритті пам'ятника у честь полеглих в протинацистському резистансі. В обох цих актах теперішній французький прем'єр офіційно признає згоду на переведення озброєння Західньої Німеччини до висоти 12 дивізій, передбачених Европейською Оборонною Спільнотою, як також признає конечність признання Західній Німеччині суверенности. Мендес - Франс висловлює при цьому надію, що сама Західня Німеччина погодиться на деяке обмеження надалі її суверенности. Щодо німецького збросння, то Франція настоює на забороні продукувати важку й атомову зброю на терені Західньої Німеччини, але — мовляв — причиною цього не є дискримінаційні тенденції, а факт занадто близького сусідства із потенціяльним напасником. Тому така сама заборона торкалась би східньої частини Бельгії, Голляндії і Франції. Мендес - Франс висловлює бажання, щоб — поширений згідно з проєктом міністра Ідена — Брюссельський бльок (Англія, Франція, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ, плюс Західня Німеччина і Італія, які мали бути туди прийняті) контролював збросння західніх держав, а не НАТО, як цього хочуть Англія і Америка. У своїй промові в Невер Мендес-Франс підкреслював необхідність тісної приналежности Англії до бльоку континентально - европейських держав, заявивши, що брак Англії в Европейській Оборонній Спільноті був головною причиною невдачі того пакту у Франції. Врешті Мендес - Франс погоджується на запроєктовану Англією конференцію 9-ти держав у справі розв'язання кризи, що її викликало відкинення Европейської Оборонної Спільноти. Мендес-Франс признає вину Франції, що вона так довго казала ждати Заходові на свою відповідь у справі Европейської Оборонної Спільноти, але водночас виправдується, що після того, як французький парлямент дав уже ту відповідь в неґативному сенсі, французький уряд приступає тепер до розв'язування цієї справи, а до цього часу був зайнятий справою Індо - Китаю і Північної Африки. Просто з Невер Мендес - Франс поїхав до Штрасбурґа, на сесію Европейської Ради. Однак західньо - німецький канцлер Аденауер рішився не їхати туди, що вся західня преса коментує, як небажання стрінутися з Мендес - Франсом. Мовляв, Аденауер демонструє свою нехіть до Мендес-Франса так само, як це зробив Доллес, минаючи Париж у своїй подорожі до Бонн і Лондону в минулому тижні.

За відомостями з Вашинґтону, меморіял Мендес-Франса „не викликав захоплення", але й був оцінений, як можлива база дальших переговорів і тому Вашинґтон стверджує поступ у справі розв'язання европейської кризи. Запрошення на конференцію 9-ти держав вже розіслані і вона почнеться мабуть у Лондоні у вівторок 28 цього місяця. Участь візьмуть: ЗДА, Англія, Франція, Західна Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія, Люксембурґ і Канада.

В новому Конґресі мусить бути нових 25 осіб

Вашинґтон. — Хоч ніхто не знає, який вислід дадуть листопадові вибори до американського Конґресу, то вже тепер відомо, що в новому Конґресі буде нових 25 осіб, коли той Конґрес збереться в січні найближчого року. В новому Сенаті мусить бути 8 нових сенаторів, бо два сенатори програли вже під час правиборів: Роберт В. Аптон (респ.) і Олтон А. Леннон (дем.), а шість сенаторів відмовились кандидувати: Роберт С. Гендріксон, Едвін С. Джансон, Едвард Д. Кріппа, Сем Дж. Ервін, Сем Рейнолдс і сенаторка Іве Барвінґ. Дев'ять конґресменів не хотіли кандидувати, і на їхнє місце прийдуть нововибрані конґресмени, а 6 конґресменів програли вже під час правиборів. Два інші конґресмени не погодилися кандидувати із-за партійних комбінацій.

Летунство замовляє більше швидких від звука літаків

Вашинґтон. — Команда Летунства повідомляє, що вона, здійснюючи в приспішеному темпі свою програму, замовила за 100,000,000 долярів літаків типу F-100, які мають швидкість більшу від звука. Ці літаки продукуватиме летунська фабрика в Колумбусі, Огайо. Перші літаки мають бути готові через рік. Один літак має коштувати трохи менше як 1,000,000 долярів. Але, згідно з новим контрактом, — фабрика має випродукувати за 100,000,000 долярів деяку машинерію, потрібну до продукції літаків. Тому число літаків не виноситиме 100, тільки поважно менше. Летунство замовило нові, швидші від звука літаки тому, що деякі інші ворожі держави, головно Росія, має більшу скількість швидких бомбовиків. (Швидкість звука на поземі моря виносить 761 миля на годину ,а на висоті 30,000 стіп — 660 миль на годину.

АДМ. МЕНЦ НА БЕНКЕТІ ОбВУА РЕКОМЕНДУЄ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА ІНШИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬКОВИХ ВІДДІЛІВ В ЗАХ. ЕВРОПІ

Филаделфія. — Адмірал Френсіс Менц, відомий із свого дуже приязного наставлення до визвольних змагань українського й інших поневолених Москвою народів, гаряче рекомендував створення українських та інших національних військових відділів при американських збройних силах в Західній Европі. Адм. Менц промовляв на бенкеті, що відбувся тут минулої суботи з нагоди делеґатського з'їзду Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці. Іншими промовцями на цьому бенкеті, що його відкрив дотеперішній і новообраний голова ОбВУА, гол. контролер УНСоюзу та екзекутивний директор ЗУАДКомітету д-р Володимир Ґалан, були комішенер Едвард О'Коннор та голова УНСоюзу і перший голова ОбВУА п. Дмитро Галичин. Комішенер О'Коннор, що — як звичайно — виступав та наводив переконливі арґументи в користь активної американської допомоги українським визвольним змаганням, відчитав теж переслану йому промову конґресмена М. Фіґена, що мав взяти участь у зібранні, але в останній хвилині був перешкоджений. В програмі бенкету, яким проводив д-р Павло Дубас, було передбачене передання нагороди ОбВУА, названої „Шаблею Мазепи", кадетові військової академії у Вест Пойнті, реґіментальному ляйтенантові Робертові Марущакові, за найкращі поступи в науці і вишколі. але тому, що Марущак, перешкоджений маневрами не міг особисто прибути, адм. Менц передав нагороду голові ОбВУА д-рові Ґаланові, щоб той опісля доручив її кадетові Марущакові. Відповідними нагородами - плякатами відзначено за добрі поступи в науці і вишколі двох кадетів Пенсилвенійської Військової Колеґії, Івана Коцюбу та Миколу Кравцева. Нагороди вручив кадетам приявний на бенкеті генерал-майор Е. Е. МекМорленд, виголошуючи при цьому коротку промову про важливість оборонної підготови та військового вишколу. В мистецькій частині програми виступали: сопран Наталія Андрусів, баритон Осип Стецура та пяніст - композитор Микола Фоменко, який теж акомпаніював солістам.

Повна згода Доллеса з Іденом у Лондоні

Лондон. — Державний секретар ЗДА Дж. Ф. Доллес і міністер закордонних справ Англії Антоні Іден видали коротенький комунікат, в якому стверджується, що обидва державні діячі „погодилися щодо потреби швидкої акції і прихилились до думки скликати підготовчу конференцію, щоб узгіднити, як найкраще зблизити Німецьку Федеративну Республіку з західніми націями на базі повної рівности". Часописи додають у своїх коментарях, що обидва державні мужі конферували 5 і ½ годин і дійшли до повної згоди в поглядах на справу Західньої Німеччини, признання їй суверенности, озброєння і включення в західню систему. Ті американсько - англійські розмови між керівниками закордонної політики ЗДА і Англії були, як пишуть часописи, дуже сердечні і затіснили взаємини між обома англомовними великодержавами.

Зрікся італійський міністер закордонних справ

Рим. — Аттілльо Піччіоні, італійський міністер закордонних справ, зрікся свого становища, щоби активно допомогти своєму синові, який є заплутаний в погану аферу, зв'язану з таємничим убивством молодої дівчини Вільми Монтезі. Ця справа тягнеться вже від квітня мин. року і є завжди для італійців нездоровою сензацією. Коли в минулому тижні синові міністра Піччіоні уряд відібрав пашпорт, щоби він не міг виїхати за кордон, батько, міністер закордонних справ, прийшов до переконання, що його димісія облегшить ситуацію урядові. Новим італійським міністром закордонних справ став 54-літній професор університету Гертано Мартіно.

Америка відкличе війська з Европи — перестерігає бельгійський міністер

Штрасбурґ. — Генрі Спаак, бельгійський міністер закордонних справ і палкий речник европейського федеративного руху, перестеріг делеґатів 15-ти европейських парляментів, приявних на сесії Европейської Ради, як дорадчого органу для дотичних урядів, що коли Західня Німеччина не дістане в найкоротшому часі можливости озброїтися і включитися в европейський оборонний бльок, то ЗДА виконають свою кількакратну погрозу і відкличуть свої війська з европейського континенту. Це, мовляв, буде у практиці означати кінець Атлантійського Пакту і ствердження, що европейського континенту не можна боронити за прийнятими до цього часу плянами. Спаак застерігся проте, що він був і є далі противником створення національної і нікім неконтрольованої німецької армії, а підтримує плян включення її в загально-европейські збройні сили. Спаак ствердив згоду, дану трьома державами „Бенелюксу" на пропозицію Ідена щодо конференції 9-ти держав у справі вишукання способу розв'язання кризи, що настала після відкинення французьким парляментом Европейської Оборонної Спільноти. Спаак заапелював також до Мендес-Франса, що 5 інших держав, сиґнатарів пакту Европейської Оборонної Спільноти, є в кожній хвилині готові повести дальші наради з Францією у справі того пакту, якщо тільки Франція захоче цього.

Тіто підтримує західньо-німецьке озброєння

Веоґрад. — Югославський маршал Тіто, промовляючи в Цельє на маніфестації з нагоди 10-их роковин приєднання до Юґославії південної, заселеної словінцями, Стирії, звільненої від гітлерівців, ствердив, що було б несправедливо „тримати постійно в кайданах Німеччину" і що така поведінка була б повторенням помилки, зробленої після першої світової війни. Вона, мовляв, спричинилаб тільки перемогу скрайніх націоналістично-мілітаристичних кіл у Німеччині. Тіто заявив свою готовість співпрацювати з Заходом, але заперечив поголоски, наче б Юґославія задумувала вступити до НАТО. Він осудив НАТО за те, що воно, мовляв, має щораз більший антикомуністичний характер. Тіто заявився за „співіснуванням" двох політично - економічних систем і висловив думку, що тепер є в Европі інші відносини, як тому кілька років: тепер вже, мовляв, відбудовано військово-політичну „рівновагу", яка була захитана після захоплення Совєтами влади в центральній Европі та демобілізації Заходу. Тіто висловився палко за потребою замирення поміж Німеччиною і Францією.

Можливо, що Сталіна вбили

„Згідно з загальним переконанням, не є виключене, — що 5 березня 1953 або коло тієї дати група найближчих співробітників Сталіна, яка тепер править в Росії, вбила Сталіна" — твердить Г. Е. Селсбері, який у характері кореспондента „Ню Йорк Таймсу" останніх 5 років перебував в СССР і тепер вернувся до ЗДА. Він оголошує на сторінках того часопису цикль своїх статтей про СССР, при чому в редакційній примітці підкреслюється, що оце вперше він має змогу висловити свою думку про совєтські відносини вільно, бо вона не підлягає совєтській пресовій цензурі. На підтримання тези, що Сталіна мабуть убито, Селсбері звертає увагу на „криваву різню", що її уладжено серед прибічної сторожі Сталіна, і ту криваву розправу із вірними Сталінові прибічники Селсбері порівнює з цілком подібними розправами, що їх переводили колишні московські сатрапи — Іван Лютий чи Петро І. Цей останній — мовляв — власноручно стинав голови тих, які ще вчора були його найближчими співробітниками.

В АМЕРИЦІ

● Помер 76-річний Герберт В. Гувер, який удосконалив і допоміг випродукувати пилосмок, що його має тепер кожна господиня. Цю машину винайшов Джеймс Меррі Спенґлер, який був дзвіриком і, хворіючи на дихавицю, не міг замітати долівки, бо його душила курява. Щороку продають в ЗДА пилосмоків на 51,717,000 долярів.

● Ґенеральний повстмастер Артур Е. Соммерфілд, промовляючи на зборах Крайового Республіканського Жіночого Клюбу в Ню Йорку, заявив, що восени напевно виберуть Конґрес, який матиме республіканську більшість. „Жадна політична партія не зробила стільки доброго, сказав Соммерфілд, як уряд президента Айзенгавера впродовж 18-ох місяців свого існування.

● Проф. Генрі Д. Смайт, який недавно зрезиґнував з членства в Комісії Атомової Енерґії, заявив журналістам, що ЗДА мусять і надалі продукувати атомові бомби, бо це — єдина ґарантія, що Совєти не нападуть на вільний світ.

● Урядовець Міської Управи в Ню Йорку Чарлз Ф. Мерфі іменований „цензором" неморальних книжок і „камиксів". Він заявив, що дбатиме про те, щоб з книжкових полиць зникли всі видання, які деморалізують молодь. Ч. Мерфі має досвід з судейської лави і, як батько трьох дітей, подбає про моральність книжок, призначених для молоді.

● Шеф Морських Операцій, адмірал Роберт В. Карні заявив, що ЗДА повинні більше будувати атомових кораблів, подібних до атомового підводного судна „Навтилюс". „Ми мусимо розбудувати нашу підводну фльоту, сказав адмірал Карні, якщо хочемо протиставитись совєтській загрозі".

● Щоденник „Кнікербокер Нюз" з Олбані, Н. Й., пише, що американці, які сидять за керівницею авт, щороку вбивають коло 40,000 своїх співгромадян. Цей часопис домагається урядових зарядженъ проти неуважних автоводіїв, бо всі інші дотеперішні заходи не мали успіху.

● 83-річна панна Флора Лівінґстон із Ню Йорку — перша жінка в Америці, яка 1912 року стала працювати як касир готелю МекОлпін, займаючи пост який до того часу займали тільки чоловіки. Вона й досі працює на цьому самому місці.

В СВІТІ

● Французька преса зробила дотепну заввагу, що, мовляв, американський державний секретар був першим американським „прогулянковцем" в Европі, який волів провести „вікенд" на Качачому острові (Дак Айленд) в Америці, як в Парижі. Доллес, як відомо, полетів був до Европи минулого тижня і в четвер конферував з канцлером Аденауером у Бонні, в п'ятницю — з міністром Іденом у Лондоні, а в суботу вже повернувся на свій Качачий острів, не вступивши до Парижу на побачення з Мендес-Франсом.

● Президент Індонезії, Сукарно, який є жонатий і має четверо дітей, взяв собі ще другу дружину, розведеницю з п'ятьма дітьми. Він є магометанином і релігія дозволяє йому мати навіть чотири жінки, коби міг їх утримати. Перша його жінка дуже засмучена і заявила, що розведеться з президентом. Феміністичні організації в Індонезії розпочали проти Сукарни кампанію.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	One year	$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИКА ВІДПЛАТИ

Не зважаючи на хмару офіційних заяв про відношення З'єдинених Держав до СССР, все ще в світі не знають, до чого Америка змагає та як, чим і ким думає спинити червону агресію. Причини цього дивного явища треба шукати не тільки в Америці. Відомо, що „політика стримування" супроти Совєтів була політикою демократичної адміністрації за Трумана і Ачесона. Теперішній державний секретар Доллес підтримував ту політику і брав у ній активну участь як республіканський дорадник. Щойно під час президентських виборів Доллес виступив з критикою цієї політики, пропонуючи заступити її „політикою визволення". Одначе проти цієї нової політики почався в Европі, а також і в Америці така гостра кампанія, що про неї тепер уже мало хто згадує, включно з її автором, себто державним секретарем Доллесом. Тому не диво, що політичні коментатори почали знову говорити та писати про „політику стримування", як властиву політику державного департаменту.

Такий стан не може задовольняти республіканську адміністрацію, та ще й перед близькими виборами, коли буде рішатись, яка має бути більшість в Конгресі, республіканська, чи демократична. Їй треба доконче успіхів на міжнародному полі, треба теж і більш скристалізованої й динамічної політики.

Під таким кутом треба дивитись на успіхи конференції в Манілі для оборони далекосхідного азійського та тихоокеанського простору, про які говорив через радіо Доллес, як і на його подорож до Европи в цілі ратування оборони Західної Европи, розбитої внаслідок неприступлення Франції до Европейської Оборонної Спільноти. Перед своїм виїздом до Европи Доллес підкреслив „відплату" на Далекому Сході та Пацифіку на випадок ворожого нападу. Тим він пригадав Европі, що „політика відплати", про яку він говорив ще 12 січня, далі існує. Як відомо, про цю політику рішили президент Айзенгавер та Крайова Рада Безпеки. Це є негайна відплата на агресію, в якій „ми" рішали б про засоби та місця відплати. Під тим „ми" треба розуміти також і союзників Америки, зокрема тоді, коли б мала наступити „масова відплата", чи коли б треба було вживати атомових чи водневих бомб.

Згадуємо за ту відплату, бо це є те „найгостріше", що мабуть вдержиться у відношенні до червоної агресії, як в Азії, так і в Европі, не зважаючи на европейські та азійські протести „невтральних", чи тих засліплених, що бояться навіть і „відплати", бо вона, мовляв, може спричинити нову світову війну. Беручи до уваги, що американський нарід є проти війни, а тим самим і проти того, щоб З'єдинені Держави перші починали війну проти Совєтів, хоч знають, що Кремль вважає Америку за найбільшого свого ворога та змагає усіми засобами до її знищення, „політика відплати" є таки ще найкращою політикою, пише Джордж Е. Сокольскі. Але й тут не все ясне. Бо коли говоримо про „напад" то думаємо у військовому розумінні. Те саме стосується і до „відплати". Але що робити з совєтською „мирною агресією", з кремлівською інфільтрацією, яка є таким самим сильним засобом підбою, як гармати і бомби? Та ж комуністичні партії у вільних країнах працюють згідно з наказами Москви і для її добра, а проти інтересів своїх країн! До того треба також відповіді й на те, де є в Европі та Азії ті межі, які не сміє тепер переступити червона агресія безкарно, себто без сподіваної відплати збоку З'єдинених Держав та її союзників.

Правду кажучи „політика відплати" є ще в такій стадії, в якій була свого часу також і „політика визволення". Про неї говорять, над нею дебатують. Щойно практика виявить, як далеко вона сягає і як сильно вдаряє червоних агресорів. „Політика відплати" може навіть змінитись у практиці й в „політику визволення". Адже про місце і спосіб відплати рішають З'єдинені Держави та їхні союзники! Агресія може теж наступити, наприклад, десь в Азії, а відплата може бути в Европі. Все це, одначе, передвчасні комбінації. Краще оперувати в наших розумуваннях тільки тим, що нам відоме і виглядає на здійсниме.

ВІЙНА ВИСІЛА НА ВОЛОСКУ

У хмарний, холодний день 3 квітня 1954 року відбулось у Вашингтоні засідання, від рішення якого залежало, чи на північному сході Азії розгориться нова війна, яка — імовірно — була б довела до третьої світової війни. Конкретно, 3 квітня 1954 року відбулось на п'ятому поверсі державного департаменту в одній із конференційних заль таємне засідання, що на нього в останній хвилині запрошено 8 членів Конгресу — 5 сенаторів і 3 конгресменів, — які знайшли вже в кімнаті: державного секретаря Дж. Ф. Доллеса, шефа об'єднаних штабів адмірала Артура Радфорда, підсекретаря оборони Роджера Кейса, морського секретаря Роберта Андерсона і асистента для зв'язків із Конгресом Трестона Мортона. На тому таємному засіданні, що його ні цілі, ані особового складу запрошені члени Конгресу не знали, державний секретар Доллес і шеф об'єднаних штабів адмірал Радфорд запропонували репрезентантам Конгресу в імені президента Айзенгавера внесення, щоб Конгрес ухвалив резолюцію, яка уповноважувала б Президента вжити морську й летунську силу в Індо-Китаї. В дальшому ході цієї підготовчої акції найвищі військові й політичні чинники ЗДА устійнили докладну дату 28 квітня 1954 року для масової інтервенції американських бомбардувальників із двох літаконосців та з баз, розташованих на Філіппінах. Коли б дійсно дійшло було до цієї події, то імовірно комуністичний Китай кинув би на індо-китайський воєнний терен свої летунські й наземні війська, подібно, як це зробив у Кореї, висилаючи туди „добровільців". Тому, що в даному випадку президент Айзенгавер не повторив помилки президента Трумана, що свого часу злякався бомбардувати комуно-китайські бази постачання та концентрації летунських й наземних військ у Манджурії, щоб не спровокувати одвертої війни з червоним Китаєм, який є зв'язаний військовим пактом взаємної допомоги з СССР, то — логічно — американська інтервенція була б напевно перенесла воєнні дії також поза близький комуно-китайський кордон і в консеквенції довела б до третьої світової війни.

Як відбулося це історичне засідання в Державному Департаменті, чим воно закінчилось і який був дальший хід цієї акції, що заломилась об рішучий спротив Англії і нерішучість та непослідовність Франції — широко й детально оповідає Чалмерс М. Робертс на сторінках журнаму „Репортер" з 14 вересня ц. р. Хоч на цю тему була вже у „Свободі" стаття, проте варто подати короткий зміст згаданого ревеляційного репортажу американського журналіста, який, наче на кіновій стрічці, пересуває перед очима драматичні події, що відбувались за кулісами, без відома громадянства, яке знало тільки про факти подорожей дипломатів і нарад, але не знало про їх справжній зміст. Хто в квітні цього року думав про те, що в першому тижні травня могла вибухнути третя світова війна?!

Отож у згаданій конференції в Державному Департаменті взяли участь такі члени Конгресу: лідер сенатської більшости сен. Новленд, сен. Міллікен (респ.), лідер сенатської меншости Джонсон (дем.), дальші демократичні сенатори Рассел і Клементс, спікер палати репрезентантів Мартін і два демократичні конгресмени — Мек Кормік і Прайєс.

Після доповіді державного секретаря Доллеса і адмірала Радфорда, присутні сенатори й конгресмени засипали їх обох запитами. Ці запити і відповіді на них (які виявляли всю глибину воєнного риску), спричинили, каже американський журналіст, що сенатор Новленд, який спершу заявив себе ентузіястичним прихильником ідеї американської інтервенції в Індо-Китаї, поринув у глибоку мовчанку. У висліді конференції рішено, що ЗДА мають спершу оглянутись за союзниками в отій плянованій акції.

Після того прийшла гарячкова тритижнева дипломатична діяльність. Вона спиралася не так на формальній ухвалі того таємного засідання, як на заяві шефа французького штабу, генерала Елі, який 20 березня прибув до Вашингтону безпосередньо з візитації індо-китайського фронту і ствердив, що, без інтервенції Америки, Індо-Китай впаде в руки комуністам. Відкриття цієї небезпеки сколихнуло Крайовою Радою Безпеки. Продовжувалась підготова публічної опінії. 7-го квітня президент Айзенгавер ужив у своїй промові вислову, що не можна допустити, щоб з упадком Індо-Китаю завалилася ціла будівля, яка вежа, побудована з плиток доміна. 15-го квітня адм. Радфорд ствердив публічно, що втрата Індо-Китаю буде „прелюдією до втрати цілої південно-східньої Азії і небезпекою для багатьох дальших обширів". Ця заява була однозвучна з заявою през. Айзенгавера на пресовій конференції 24 березня про те, що південний схід Азії має „найбільш далекосяжне значення". Так само вже 29 березня Доллес, випереджаючи і наче передбачаючи рішення, винесене на згаданому таємному засіданні з представниками Конгресу, у своїй нюйоркській промові закликав до „об'єднаної акції" проти комуністичної агресії на Далекому Сході, навіть взявши під увагу зв'язаний з цим „поважний риск".

Рівно за тиждень після таємної наради у Державному Департаменті, виповнений гарячковими нарадами у Вашингтоні з дипломатичними репрезентантами Англії, Франції, Австралії, Нової Зеляндії, Філіппін, Сіяму і трьох держав Індо-Китаю, — Доллес відлетів 10 квітня до Лондону. І там зустрівся з рішучим спротивом. Він навіть не говорив про негайну збройну інтервенцію, а говорив лише про „об'єднану акцію" в принципі, сподіваючись, що вона мусить довести до інтервенції. Однак Лондон уже знав про нараду з конґресовими діячами, і спротивився творенню всякого нового бльоку перед кінцем заповідженої вже Женевської конференції. Доллес вернувся до Вашингтону, але все ще думав про скликання конференції для південно-азійського оборонного пакту на 20 квітня. Однак Англія відмовилась. Доллес підозрівав, що на позицію англійського міністра Ідена вплинуло гостро неґативне становище індійського прем'єра Неру.

Кількома днями пізніше Доллес полетів до Парижу, формально на засідання Ради НАТО, 23-го квітня він бачився з французьким міністром закордонних справ Бідо, який показав йому депешу від генерала Наварра з Індо-Китаю, в якій було сказано, що тільки масова летунська атака на комуністичні позиції під Дієнбієнфу зможе врятувати цю фортецю. На другий день прилетів до Парижу адмірал Радфорд. Вони разом бачились з Іденом, сказали йому про звернення Франції за допомогою до ЗДА і заявили, що Президент ЗДА готовий з'явитися в понеділок 26 квітня перед Конґресом з вимогою дати йому потрібні уповноваження, а — напевне діставши їх — може видати наказ розпочати атаку на комуністів в Індо-Китаї 28 квітня. Іден злякався і полетів по інструкції до Лондону. Наступного дня, в неділю 24 квітня, він прилетів до Женеви з відповіддю „ні". А в понеділок мала розпочатись Женевська конференція, від якої вся Франція сподівалася миру. В цій ситуації Доллес відповів на письмі французькому урядові, що ЗДА можуть взяти участь тільки в „об'єднаній акції", а не в осамітненій інтервенції. Тому в дні, коли почалась Женевська конференція, президент Айзенгавер обмежився у своїй промові лише ствердженням, що Женевська конференція змагає до осягнення „модусу вівенді" з комуністами. В день пізніше Черчил, не називаючи на ім'я ЗДА, заявив у палаті громад, що „Ми не ввійшли в ніякі нові політичні та військові домовлення" і що „Велика Британія не візьме участи в ніякій військовій акції в Індо-Китаї, поки стануть відомі висліди Женевської конференції". Англійський парлямент захоплено прийняв до відома таке становище уряду, яке вправді відвернуло безпосередню небезпеку третьої світової війни, але припечатало долю Індо-Китаю, дало в руки комуністам нову велику перемогу і залишило світ у стані постійної великої небезпеки і постійної кризи.

Іван Смаль

В ПУСТЕЛЮ „СЕРЦЕ СМЕРТИ"

Улітку цього року з міста Сіднею вирушила в пустелю та джунґлі кінофільмова експедиція на чолі з відомим українським кінооператором Іваном Константиновим-Кучумом. Іван Костевич Константинів-Кучум походить з української, козацької родини на Кубанщині. Його батько був генералом і командував дивізією кубанських козаків. Року 1918-го його родину розстріляла большевицька „чека". Молодий тоді ще Іван Костевич був юнкером військової школи. Йому пощастило виемігрувати за кордон. Його юнацьке серце захопив новий світ — світ природи, мандрівок і пригод. Цей світ привів його до кінематографії.

І ось тепер Іван Костевич має вже двадцятип'ятилітню практику кінооператора документарних та культурницьких фільмів. Перші спроби в цій галузі він зробив ще 1925-го року в Італії. Його головні фільми: „Африканські джунґлі", „Азійські джунґлі", „Амазонка", „Італійсько-абесінська війна", „Еспанська громадянська війна", „Друга світова війна" і ін. У них Константинів-Кучум дав прекрасні образи природи та бойових операцій.

Теперішня його експедиція складається з 19-ох осіб. Серед них 4 австралійці й 15 новоприбулих українців. Експедиція має в своїм розпорядженні 4 „джіпи", вантажне авто, моторовий човен, мотоцикл, 3 радіовисильні, 12 рушниць, кінофільмові апарати, модерні апарати шукати золото та уран, а також достатню кількість медикаментів.

Учасники експедиції горять завзяттям та вірою в великі досягнення. „Ніякі небезпеки нам не страшні; ми пройдемо пустелю „Серце смерти", де ще не ступала людська нога, перейдемо джунґлі від заходу на схід, переміряємо обшири аборигенів і створимо відповідні фільми!" — таке гасло учасників експедиції.

З Сіднею експедиція взяла маршрут на Борке, де всі її учасники поділились на три групи. Кінофільмова група пливе моторовим човном по річці Дарлінґ, проводячи відповідні фільмування. Друга, „мінеральна група" від'їхала „джіпами" в район Вітута шукати урану та золота. Третя група мисливців очікує на повернення перших груп, а тим часом полює за дикими кіньми, кенґуру, крокодилами та буйволами в південному Квінсленді.

З'єднавшись, усі три групи візьмуть напрям на Ірляндські озера, де шукатимуть кістяків викопного кенґуроподібного звіра — депродонта, що існував за палеолітичної доби.

З Ірляндських озер начальник експедиції, медична сестра, автомеханік, радіотехнік та журналіст, склавши в поліції заповіти — бо ж із пустелі „Серце смерти" ще ніхто живим не вертався, — вирушать „джіпами" на ці недосліджені обшири. Треба сказати, що за останні десять років загинуло там коло 2000 мандрівників, тому й пустеля ця зветься ще „Пустелею неповернених".

В Аліс-Спрінґ увесь склад експедиції має знову зустрітись. Відпочивши, експедиція вирушить у джунґлі. В джунґлях одна група збиратиме рідкісні комахи та рослини і заготовлятиме для зоопарків гадюк та зміїв-давунів. Мисливці полюватимуть за крокодилами, дикими свиньми та буйволами, а фільмова група робитиме фільми.

З північних джунґлів експедиція, взявши дозвіл у поліції, вирушить в обшири аборигенів. Константинів-Кучум має намір виготовити кілька фільмів з життя цих людей. На цьому праця експедиції буде підсумована.

Другий етап експедиції почнеться з подорожі на півострів Кейп-Йорк. Цей півострів ще майже не досліджений. Тут також будуть зроблені відповідні фільми. Після цього експедиція повернеться до Сіднею, щоб, тут відпочивши, знову вирушити до Нової Ґвінеї з тією ж метою.

ДЕЩО ПРО СЬОГОДНІШНІЙ КИЇВ

Столиця України — Київ — нараховує тепер близько мільйона мешканців, проти 850 тисяч перед війною, і кількістю населення стоїть в СССР на третьому місці, після Москви й Ленінграду.

Війна, як відомо, дуже болюче вдарила по Києву. Большевики і німці знищили понад 6.000 мешканевих будинків, понад 800 промислових підприємств, усі мости через Дніпро. В руїнах ліг цілий Хрещатик, дуже зруйнованою вийшла з війни Києво-Печерська Лавра.

Проте, зруйнований „визволителями" Київ ще й досі повністю не відбудований. Теперішній „намісник" України О. Кириченко, сказав у передвиборчій промові весною цього року, що ще тільки „вживається заходів до якнайшвидшого завершення відбудови Хрещатика". А до відбудови Києво-Печерської Лаври і заходів не вживається...

Але не можна сказати, що відбудова міста не посувається вперед. Від часу закінчення війни у Києві відбудовано і побудовано наново півтора мільйона квадратових метрів мешканевої площі. Місто розширюється. На його передмістях виросло 150 нових вулиць, які, подібно як у Ню Йорку, мають цифрові назви: „Нова 123-тя", „Нова 146-та" та ін.

Все ж будівництво мешканевих будинків іде дуже поволі. За останні п'ять років побудовано лише 600 тисяч квадратових метрів мешканевої площі, тобто кругло по 120 тисяч на рік. Тим часом у Москві, яка кількістю населення тільки в три з половиною рази більша від Києва, і яка не зазнала такої страшної воєнної руїни, — щороку будують по 750 тисяч квадратових метрів, тобто в п'ять з половиною разів більше, ніж у Києві. „Рівноправність" і в цьому випадку помітна...

Але новобудови Києва виглядають чудово! Київські архітекти Добровольський, Приймак, Гопкало, Косенко, Власов та Єлизаров відроджують в них подекуди елементи українського козацького барокко. Київ стає білим містом, ніби скопійованим з „Залізної п'яти" Джека Лондона. Білою керамікою і білим вапняком облицьовуються майже всі новобудови. Зокрема, чудовим стає поволі відбудовуваний Хрещатик. По лівому боці його споруджують лише мешканеві будинки. Перед ними простягається широка зелена смуга з фонтанами, квітниками та кам'яними сходами. Висота будинків — 12-14 поверхів. Отже старий харківський дванадцятиповерховий „Держпром" („Будинок Державної Промисловости") давно вже перестав бути найвищим українським „хмародером".

Тепер будується нове приміщення для державної консерваторії, „палац культури" для робітничої кооперації, десятиповерховий будинок виконкому міськради. Заплановано і будівництво нового приміщення для Київського Університету. Старий будинок університету ім. Св. Володимира був спалений під час війни, а відбудовані корпуси є замалими для нинішньої кількости студентів. Нові корпуси будуть втроє більшими від сучасних, а цілий університет займатиме площу в 200 гектарів.

Київ завжди був зеленим містом, але тепер стає він суцільним садом, якщо дивитися на нього згори, з літака. Занедбуючи розбудову всіх інших українських міст і містечок, московські окупанти не шкодують грошей, щоб столицю УССР зробити репрезентативним осередком, який не соромно було б показати чужоземним кореспондентам. За останні роки насаджено велику кількість дерев і кущів по цілому місту. Під самими лише квітниками знаходиться тепер понад 20 гектарів площі. На одного мешканця Києва припадає по шість квадратових метрів зелених насаджень!

Комунальна обслуга в Києві ще дуже відстала. Газифіковано лише 75 тисяч мешкань, хоч, правда, натуральним газом, що його постачають газопроводом аж за 500 кілометрів з Дрогобиччини. Загальна довжина трамвайних ліній у Києві дорівнює 150 км, а тролейбусних — 30 км. Давні мрії киян про підземну залізницю ще й досі залишаються мріями.

Промисловість міста вже відбудовано. В 1950 р. вона, як твердять совєтські газети, вже давала в півтора рази більше продукції, ніж до війни. З'явилися в Києві нові галузі промисловости: виробництво мотоциклів, ескаваторів, металорізальних варстатів-автоматів, сільськогосподарських машин, кераміки. Проте, у Києві абсолютно переважає легка промисловість. Чотири взуттєві фабрики випускають річно кілька мільйонів пар взуття, хоч, звичайно, більшість продукції вивозиться на Північ. Багато в місті кравецьких, трикотажних, мебельних та цукерняних підприємств.

Культурне й освітнє життя Києва за офіційними совєтськими показниками представляється так:

У 1941 році, перед війною, в місті було 185 загальноосвітніх шкіл з 104,000 учнів у них; в 1954 році є лише 159 таких шкіл, але учнів у них 121,000. Це свідчить про те, що або далеко не вся молодь шкільного віку вчиться в школах, або повоєнні школи розміром більші від довоєнних. До війни в Києві було 35 технікумів і 36 високих навчальних закладів; тепер є лише 30 технікумів і 23 високі школи. Проте, кількість студентів у Києві нібито зросла до 35 тисяч.

Перед війною в Києві було 740 бібліотек з понад 12 мільйонами книг. Тепер є 858 бібліотеки. В самій лише Публічній Бібліотеці числиться понад 5 мільйонів томів. У місті є 8 театрів, 18 кінотеатрів, 60 клюбів, 16 музеїв, плянетарій. В Києві видається 17 газет і кілька десятків журналів.

Про те, чого навчають в усіх тих школах та клюбах і якого змісту книжками наповнені бібліотеки — нема що казати. До того ж щонайменше в половині загальноосвітніх шкіл Києва навчання провадиться російською мовою. Також половина театрів і третина газет — російські. А в Москві, де українців мешкає не багато менше, ніж росіян у Києві, немає жадного українського театру, жадної української газети. „Дружба народів" впадає в око на кожному кроці...

Г. В.

Василь Витвицький

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СЬОГОЧАСНІСТЬ

(Доповідь на Зустрічі Мистців Америки й Канади в Торонті)

(2)

І так без кінця. І така доля й інших українських опер, навіть писаних композиторами-партійцями. Що ж це значить? — Це глум, це безупинне знущання над композиторами та їх творчістю. На цьому тлі стає зрозуміло, чому замовк Борис Лятошинський, що своїм „Золотим обручем" заповідався таким цікавим оперовим композитором. Тепер він перейшов на безпечніше поле: обробки народних пісень. Розвиток української опери у підсовєтській займанщині йде не від твору до твору, не від ідеї до ідеї, а — знову ж таки — від однієї партійної інструкції до другої. Видовище гідне жалю.

Навздогін за нами в Америку й Канаду ідуть грамофонні платівки та звукові фільми з двома найбільшими „досягненнями" української підсовєтської оперової музики: З „Наталкою Полтавкою" і „Запорожцем за Дунаєм" (очевидно, з обов'язковими оселедцями на голених чубах). Усе ясно й зрозуміло.

У совєтській системі музиці призначені два основні завдання: одне — створювати оманний образ тамошньої дійсности і робити його подібним до людського, а друге — робити галас і заглушувати стогін і плач людей.

Недавно прийшли нові вістки з-поза совєтських мурів. Отож знайшовся там один відважний, що голосно запротестував проти наявного стану в совєтській музичній практиці. Він сказав (а журнал „Советская Музыка" це надрукував): „Найвищий час закінчити теперішню систему адміністративного нагляду над композиторською творчістю". А далі: „Ми не хочемо більше одержувати поучень від наших музичних бюрократів!" — Хто такий, цей сміливець? Це — вірменський композитор Арам Хачатуріян. Що спонукало його стати на прю з обставинами?

Історія з Хачатуріяновим виступом є одним з прикладів, як большевики самі ловляться у своїй власній пастці. Таж кожному відомо, що таких виступів ніхто під Совєтами з власного почину не робить і не може робити. Отже Хачатуріянові доручено виступити з такою критикою. А що воно так справді було, свідчить наступний факт. Цей орденоносець на два місяці раніше писав у тій же самій „Советскій Музиці" таке: „Тільки дякуючи мудрому керівництву нашої партії, яка дбайливо допомагає нам справедливою критикою і чіткими творчо інспіруючими вказівками — ми (совєтські композитори) успішно поборюємо свої помилки".

Можна було б посміятися, якби видовище не було таки надто понуре.

Сам же цей новий трюк для нас досить цікавий. Він має на меті не тільки обманювати позірною свободою думки і критики. Слова, які доручено Хачатуріянові підписати, свідчать про новий зворот у совєтській політиці на музичному відтинку. Стоїмо на порозі нового етапу, а саме ставки на музичний модернізм, дотепер так уперто засуджуваний совєтською партійною критикою, як витвір „гнилого Заходу". Як можна передбачити, скоро будемо свідками посиленого наступу на музичне життя світу, наступу, знаряддям якого будуть досі засуджені і нові твори совєтських композиторів.

Ніхто не може передбачити довговічности цього музичного НЕП'у. Те, що на сурмача вибрано вірменина Хачатуріяна, а не — скажім — росіянина Шостаковича, свідчить, що з місця зроблено приготування для легшої ліквідації цього етапу і його промотора.

З усією повагою і підкресленням стверджуємо, що мистецьке життя і мистецька творчість усіх народів т. зв. Совєтського Союзу, не виключаючи й російського, перебуває в стані постійного підкорення. В Україні це поневолення подвійне: самою большевицькою системою і національною нерівністю.

Чи така дійсність не дає нам відповіді на перше поставлене вище питання?

Але як легко було б нам усім скласти всю без решти вину на умовини, і так тривати в нашому обуренні! Запитаймо, як же справи стоять у нас, тут, куди партійні інструкції звідти не сягають, а коли й сягають, то можуть діяти дуже обмежено, і то тільки через нашу власну наївність та неуважність.

Музична культура — це будова трьох поверхів, трьох верств. Найменша верства вгорі — це творці-композитори, друга ширша — мистці-виконавці, нарешті третя найширша — слухачі-відборці. Яке взаємовідношення цих трьох складників будови?

Віктор Петров у своїх „Історіософічних етюдах" писав: „Жадне явище не існує само собою, але у взаємодії є суцільною єдністю цілого. Усе, що є, є разом з усім. Людина, подія, процес, наукове відкриття, ліричний вірш належать цілому."

У такій взаємодії пов'язані й усі три верстви музичної будівлі. І найширша верства, умовно звана слухачами, не є і не може бути пасивна. Вона співтворець музично-творчого процесу, вона є, чи пак повинна бути стимулюючим чинником.

У нас часи перелому XIX і XX століть і пізніші, приблизно до 1920 р., були періодом, коли широкі співацькі кола йшли крок-у-крок з розвитком композиторської творчости. Іноді твори композиторів ішли просто з їхньої робітні до концертового виконання.

Від 1920 року відношення змінюються. Композиторська творчість і наша музична практика ідуть розстайними шляхами. Щоб з'ясувати собі всю шкідливість такої ситуації, зробім порівняння. Уявім собі, що наші широкі читацькі кола не читали й не знали творів сьогочасних письменників — Маланюка, Осьмачки, Хвильового, Яновського, Самчука, Багряного, Барки та інших авторів, не бачили й вистави Миколи Куліша. Словом, залишили поза своєю увагою весь літературний здобуток останніх десятиліть. Саме таке невідрадне становище є в нас на музичному полі, коли ми не знаємо нічого, чи майже нічого з творів Лятошинського, Ревуцького, Барвінського, Костенка і багатьох інших наших композиторів.

Чому так діється? Як прийшло до цього?

Сто років тому, коли професійних музик у нас майже не було, приходилося наші імпрези клеїти з промов, деклямацій, живих образів, танців та інсценізацій. Усім всуміш, не зважаючи ні на добір програми, ні на її стиль. Витворився тип „академії", що панує у нас і досі. Тип імпрези під теперішню пору абсолютно анахронічний.

Якби ми мали більші фонди, варто було б зробити ось що: визначити високі нагороди тим нашим організаціям, які за цілий рік не влаштують ні одної „академії" з мішаною програмою, а зате влаштують цикл доповідей та концертів-лекцій для своїх власних членів з точно визначеною метою: збуджувати зацікавлення і підносити рівень їх знання.

Василь Мудрий

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

(З нагоди 30-тиліття його постання).

(3)

1. УНДО бореться за вивласнення земель великої посілости без викупу та за передачу їх малоземельним і безземельним селянам; за скасування всієї колонізації української землі чужинцями; за створення в рільництві здорових і самовистачальних господарств; за господарську освіту і за державну допомогу в піднесенні рільництва.

2. УНД Об'єднання змагає до поширення промислу на українських землях і використання всіх природних багатств **української** землі. Партія бореться при цьому: за перехід великих фабрик і промислових підприємств на власність держави, за забезпечення робітникам належної участи у прибутках із праці і за законодатну охорону робітників перед визиском.

3. УНДО змагає до піднесення дрібного промислу та ремесла і до розвитку торгівлі. Особливу вагу партія кладе на поширення і поглиблення **кооперативного** руху в усіх ділянках господарського життя українського народу.

4. УНДО бореться за справедливий поділ державних тягарів, за скасування посередніх податків і за заміну безпосередніх податків прогресивно-доходовими.

5. УНДО бореться за законодатну охорону рільних, промислових і умових робітників, за забезпечення недільного відпочинку, за восьмогодинний день праці по фабриках і промислових підприємствах, за примусові обезпечування усіх робітників і робітниць на випадок недуги, немочі і старости, за забезпечення вдів і сиріт по них, за забезпечення робітниць на час материнства, за заборону праці малолітніх, за охорону праці молоді і жінок.

III. Культурні справи.

1. Укр. Нац. - Дем. Об'єднання обстоює єдину трудову школу, бореться за національне і моральне дошкільне, шкільне і позашкільне виховання, за шкільний примус у початковій школі, за безплатну науку і за державну допомогу незаможній молоді.

2. Укр. Нац.-Дем. Об'єднання обстоює в релігійних справах рівноправність усіх віровизнань і їх внутрішню самоуправу. Приймаючи засади християнської моралі в основу духового розвитку нації, партія обстоює науку і права Української Греко-Католицької Церкви в Галичині і Православної на інших українських землях".

В основу політичної частини програми лягли принципи національного солідаризму, а в основу інших її частин його практичні висновки для українського селянина-хлібороба, для промислового робітника, для українського інтеліґента, ремісника, купця і взагалі для кожного українського громадянина.

З наведеної програми видно, що в ній нема 4 точки політичної *плятформи*. Цю недостачу треба було належно умотивувати. На з'їзді УНДО дня 19 листопада 1926 р. я мотивував це так:

„Четверта точка плятформи з 11 липня 1925 р. каже про відношення до Радянської України. Тієї точки до програми не вставили із засадничих причин. Приглянувшись їй ближче треба ствердити, що вона містить суперечність сама в собі. Бо як можна щось, що суперечить програмі партії та її ідеології, вважати етапом до осягнення ідеалу? Ніхто мабуть не заперечить, що на Україні є тепер своєрідна форма державности з радянським устроєм і з безстережною диктатурою комуністичної партії. Та річ не в тому, чи є на Україні державність чи її нема, а в тому яка вона і ще більше в тому, чи наша незалежницька, національна і демократична партія може вважати Радянську Україну з диктатурою комуністичної партії етапом до соборної, незалежної і демократичної української держави? Для нас із тактичних мотивів може бути навіть корисним та доцільним деколи і підкреслювати існування Радянської України як держави, без огляду на її устрій та зміст... Стверджую, що наша програма є яскравим запереченням усякої диктатури Комуністичної Партії большевиків України, що як філія російської комуністичної партії виконує тепер повноту влади на Україні. Наша партія прагне національної держави, а Рад. Україна такою не є. Наша партія хоче, щоб Україна була демократичною державою, а Рад. Україна з її устроєм є запереченням демократизму. Наша партія хоче України незалежної, а Рад. Україна є повнотою залежна від Москви. Наша партія як соборницька, хоче, щоби українська держава прямувала до соборности всіх українських земель і щоби на них соборницькі тенденції підтримувала, Радянська Україна репрезентована комуністичною **партією** соборницьку ідею посередньо тепер навіть поборює, та висуває замість неї ідею світової революції, а сили й енергію нашого селянина й робітника в Польщі, Румунії та Чехословаччини хоче використати і використовує не для відірвання українськсих земель від тих держав і прилучення їх до України, але для боротьби за диктатуру пролетаріяту в Польщі, Румунії ва Чехословаччині. Отже на кожному кроці теперішня диктатура компартії в Україні є запереченням нашого національно - політичного ідеалу. Етапом на шляху наших незалежницьких і соборницьких змагань може бути тільки те, що бодай частинно покривається з основними тезами нашої програми. Для прикладу скажемо: якщо Україна мала б демократичний устрій і входила б навіть як федеративна одиниця до демократичної федерації та мала національно - український державно-творчий зміст, тоді ми могли б сміло написати: хоч Україна не є ще незалежною державою, то все ж уважаємо її етапом до Соборної Незалежної Української Держави".

Цю складну справу перенесено до резолюцій. Резолюція на цю тему звучала так: „Народний З'їзд стверджує, що за ризьким кордоном на українських землях відбуваються в українській радянській державі великі національні здвиги. Там росте національна культура, кріпне національна сила, там назрівають тепер процеси, що скорше чи пізніше віддадуть на Україні суверенні права всьому українському народові. Український нарід під Польщею орієнтується на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром".

І ця резолюція в такій формі була ще даниною компромісові з тими, що за всяку ціну бажали четверту точку плятформи бачити в програмі партії.

На тому ж з'їзді прийнято організаційний статут партії. Згідно з тим статутом конґрес партії дістав назву Народного З'їзду. Так само звались партійні конґреси і в Українській Національно-Демократичній та в Трудовій Партії. Кермуючим політикою партії УНДО органом став вибираний Народним З'їздом Центральний Комітет, що складався із 41 члена. Центральний Комітет повинен був відбувати свої засідання що-місяця. Його виконавчим органом була Президія партії, зложена з голови, п'яти його заступників, головного секретаря і його заступника та з двох делеґатів Центр. Комітету до Президії. Попри Президію була ще партійна Екзекутива, до якої входили всі члени Президії та референти поодиноких ділянок національного життя.

На чолі повітових організацій УНДО стояли Повітові Народні Комітети, вибирані повітовими народними з'їздами. По більших містах (як Львів) існували окремі міські партійні організації, що мали назву Народних Організацій (напр. Народна Організація Українців міста Львова).

(Закінчення буде).

НА ПІКНІКУ „СОЮЗІВКИ"

З принциповим півгодинним опіненням наш автобус, напханий прогульковцями, але не так, як совєтський трамвай, а для вигоди, як коробка хоч би португальських сардинок. За нашим великим „босом" довгий ряд приватних авт — творив якби хвіст дракона, який спішив повний вогню на веселу пікнікову зустріч „Союзівки" та на пожертя всяких „снідів" і питтів".

По тригодинній їзді наша „бензинова" каравана побачила нашу „Мекку". Висідаємо під українським літнім „Білим Домом", себто „Гостинницею", навіть вітають нас через меґафон. Оглядаємось, а всюди тільки авта і автобуси, майже нема вже де паркувати. Хтось злосливий сказав: то є нові авта нових іміґрантів, а то старі авта старих іміґрантів; в кожному разі такого скупчення українських авт історія давно не бачила, а в Києві, чи у Львові напевно стільки їх не має.

Багато приїхало „подивитись" на Союзівку.

Також наше товариство, і на наше щастя стрінули п. В., яка як працівничка з охотою погодилась бути нашим „чічероне". Заходимо до кімнати в „Гостинниці", а тут тобі покій мало що менший, як заля нашого Народного Дому. На середині подвійне ліжко. В кімнату входить ненароком д-р Мишуга, який нас вітає в свойому покої. Виходимо і йдемо оглядати дальші будинки. Всюди те саме: великі кімнати, широкі голі, порядок, чистота. Десь мешканцям з нюйоркського „давнтавну" серце краялось, коли побачили стільки простору, стільки світла, стільки великих вікон.

Гріхом було б не згадати і про „клюб" з терасою і купелевими басейнами біля нього. Взагалі з терас і вікон будинків в напрямі на захід і на північ розтягається прекрасна панорама гір і долин, що одному пригадує Ворохту, другому Трускавець, третім Криницю чи Дуклю, а ще іншим аж далекі гори Байкалу. (Але на щастя ті останні вже є тут). Огорнула нас ностальгія, або по нашому „говм сікнес"... Скоро її забуваємо при буфеті і при звуках духової оркестри з Джерзі Ситі.

Офіційне відкриття пікніку почалось вполудне перед „Гостинницею" відіграням обох гимнів та короткими промовами п. Галичина і адв. Пізнака. Пп. Понеділок і Керницький „балаків" не мали. Сам пікнік був влаштований під смак старокрайових фестинів, з танцювальними виступами школи п-і Бакадової, з ворожкою, з бігом у мішку, льосами, пирогами, голубцями і найбільшою атракцією: стовпом з ковбасою. Було багато конкурентів в тій „конкуренції", навіть одна панна пробувала осягнути цей кулінарний спеціял, а ц. Литвин уфундував другу нагороду для неї у формі 5 долярів. Здобув ковбасу, яка оказалася паштетівкою, член духової оркестри, якому стало „духа" та спириту.

Мило вражав око кіоск УККА і другий УНСоюзу з книжками. Стояли біля нього старі іміґранти, але було видно і нових.

Народу було біля 3 тисячі, але комітет подбав, щоб кожний добре чувся і міг довільно заспокоїти свій голод і спрагу. Було небагато таких, що витягали харчеві торби з багажників авт.

Особливу увагу прогульковців викликають східня і південна частини просторої Союзівки. Тут маємо листковий ліс, грубо помішаний зі шпильковим, і це дає нагоду та можливість дихнути собі по старокрайовому, гей би у рідних Карпатах. Романтична річка з водопадами, кладками, орієнтаційні знаки і таблиці вказують шлях на „Маківку" і „Лисоню" на американській землі. Тому то видно було на стежках і молодих і старих, і військових і цивілів, і пари і самітніх, всіх. Не всім пощастило здобути верхи.

Сонце немилосерно скоро знизується і хоче чим скорше скритися за розкішні верхи гір. З пів-сльозою в оці і з заспокоєною душею (но і жолудком) сідаємо до своїх „смоків", присягаючи собі, що на **другий рік** побудемо тут довше...

С. К.

П. С. Щоб ніхто не видів, призбирав собі пару правдивих грибків, пару маслючків і в понеділок вже в хаті під час вечері з дружиною розкошувався смаком і ароматом лісів та кухні „Союзівки".

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ НА КОНВЕНЦІЇ СВІТОВОЇ РАДИ ЦЕРКОВ

Шікаґо, Ілл. — На Конвенції Світової Ради Церков в Івенстоні, Ілл., були присутні й українські делеґати архиєпископ Григорій, єпископ Миколай Урбанович та маґістер Юрій Попів, які репрезентували там Українську Автокефальну Церкву (Соборноправну) в ЗДА і Канаді. Після повороту до Канади єпископ Миколай відбув інтерв'ю з представником щоденника „Ди Трібюн" в Вінніпеґу, яке було надруковане в цій газеті з 30 серпня. Єпископ Миколай **Урбанович** заявив журналістові, що всі делеґати з країн з-поза залізної заслони — це „на сто відсотків прихильники комуністичних урядів. „Я розмовляв з ними, казав Єпископ, їхньою рідною мовою, — я розмовляю десятьма мовами, — але всі вони боялися зі мною говорити. Я ствердив, що за залізною куртиною народ відвідує церкви, але там на проповідницях немає християнства", бо як би якийсь священик бажав навчити народ про правдиве християнство, то його б зараз арештували. Він розмовляв з двома евангелицько - протестантськими професорами з Східньої Німеччини, і вони заявляли, що в них „немає таборів примусової праці і що немає цих таборів також в Сибірі", з чого ясно виходить, що всі священики під совєтською диктатурою мусять в першу чергу служити своїм урядам. Подібні заяви складали і чеські делеґати. „Я репрезентував, як вигнанець, 40 мільйонів автокефальних православних українців, які ще й досі караються за залізною заслоною. Москва не дозволила прибути на цю Конвенцію своїм делеґатам. Я мусів виїхати з України ще 1928 року". Єпископ Урбанович жалував, що не було більше українських делеґатів на цій конвенції, які могли б були причинитися до більшої співпраці між Церквами.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

УПРАВА БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ", Інк.
повідомляє, що
ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудуться
В П'ЯТНИЦЮ, 24-го ВЕРЕСНЯ ц.р.
в приміщенні УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ „при 142 2-га Евеню в Ню Йорку.,
З НАСТУПНИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:
1. Відкриття
2. Вибір Президії
3. Відчитання й прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
4. Звіти уступаючих Керівних Органів і дискусія над ними
5. Уділення абсолюторії
6. Вибір нових Керівних Органів та делеґатів
7. Усталення напрямних праці на наступний рік
8. Внески й запити
9. Закриття.
Початок Зборів о год. 7-ій вечора. — При невистарчальній кількости членів — годину пізніше при наявній кількости.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА
(CITIZENSHIP HANDBOOK)
Накладом
Злученого Українського Американського Допомогового Комітету
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Можна набути в книгарні „Свободи":
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ВИСТАВА ОБРАЗІВ
Артиста Маляра
МИХАЙЛА МИРОША
в ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ,
149 2nd Avenue
New York City
18 ВЕРЕСНЯ — 1 ЖОВТНЯ
5—10 вечора
В НЕДІЛЮ
10 рано до 10 вечора.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД
ВСТУПИВ У П'ЯТИЙ РІК СВОГО ІСНУВАННЯ!
Українці! Українки!
СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1954 РІК!
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Sta., New York 7, N. Y.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою).

НОВА ХАТА ВАСИЛЯ ШЕВЧУКА

Але часом і совєтська влада розщедриться!

Партійна організація Управління Львівської залізниці зорганізувала новосілля для родини стрілочника станції Броди, Василя Шевчука. Це новосілля, в цілях виховання серед населення почуття „совєтського патріотизму", переведене було з особливою урочистістю. Чим заслужив такої шани стрілочник Василь Шевчук? — Ось що пише про це львівська газета:

„...Василь Шевчук стояв на *дежурстві. Раптом, поглянувши* в сторону свого дому, він побачив, що його хата горить. Шевчук не покинув свого посту — він зустрічав і проводив усі поїзди, які проходили під час його дежурства. Дім згорів буквально на очах Шевчука..."

І от Управління Львівської залізниці побудувало для нього новий дім.

З давніх літ знане із шкільних читанок оповідання про геройського стрілочника і „добре начальство", яке нагороджує його за „вірну службу".

„СТАРШИЙ БРАТ" ПОВЧАЄ, ЯК ОБРОБЛЯТИ ЗЕМЛЮ

„Колгоспники, механізатори і спеціялісти сільського господарства України, — повідомляє київське радіо, — проявляють величезне зацікавлення до нової системи обробітку землі, запропонованої аґрономом зауральського колгоспу Мальцевим. В колгоспах Одеської області оранку ведуть уже за новим способом — на глибині 40—45 сантиметрів плугами без полиць, як пропонує колгоспний вчений".

Не знати, що то за нова система, але якось, розповідають, такий „учений" приїхав був до українського колгоспу. — „Ну, що у вас нового? — запитав він колгоспників. — Чи вживаєте яких раціоналізаторських заходів?" — „Та ось, — кажуть йому колгоспники, — наш раціоналізатор, дід Омелько, запропонував новий раціоналізаторський захід — снопи в копиці колосками всередину складати, щоб дощ не замочував". — А, це дуже добре! — сказав учений. — Треба про це негайно Наркозем повідомити!"

Відолаха „вчений" не знав, що від прадавніх часів, відколи людина навчилася обробляти землю, завжди снопи всередину колосками укладають.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 15-ти мільйонового майна організації!

ІНФОРМАЦІЇ УКК

Голова Наукового Товариства ім Шевченка в З'єдинених Державах Америки й Член Політичної Ради Українськгоо Конґресового Комітету, проф. Роман Смаль-Стоцький, говорив у середу, 8 ц. м. в рямках авдиції Української Раріопрограми під керуванням Петра Мельника в Ню Йорку про 80-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка, його ролю в житті українського народу, завдання української науки у вільному світі та про Дім Української Культури, тобто Дім НТШ в Ню Йорку, апелюючи до громадянства дбайливо поставитися до потреб Товариства і його Дому.

У рямках святкувань та імпрез „Лицарів Колюмба" в місті Денвер, у Стейті Кольорадо, в серпні ц. р. виступола й українська національна громада в релігійній частині — з Українським Богослуженням та українським хором.

Стейтова Філія Українського Конґресового Комітету в Північній Дакоті визначила на неділю, 10 вересня ц. р. З'їзд Делеґатів. На цьому З'їзді виступить від Українського Конґресового Комітету проф. Роман Смаль-Стоцький.

Комісія під керуванням конґресмена Ч. Керстена, встановлена Конґресом для досліджения шляхів, засобів і методів, якими комуністична Москва поневолила країни й народи, продовжує свою працю. Відбулися прилюдні переслухання про московсько - комуністичну аґресію в деяких сателітних державах. Переслухування про московсько-комуністичну аґресію в **Україні**, почнуться правдоподібно — в другій половині вересня. Заяви українських свідків напливають. Важливість праці й завдань Комісії в тому, що вона офіційно прослідить і ствердить те, що досі було відомо, але визнаване півофіційно. Комісія ставить і відповідні внески Палаті, до яких вона повинна відповідно поставитися. Важлива ця праця особливо для нас, українців. Оце вже вдруге впродовж року українська проблема виринає перед Американським Конґресом. *Виринає в усій своїй ширині й важливості. Як виступила в минулому році в липні,* коли відбувалися переслухання в справі відомої Резолюції ч. 58 про нав'язання дипломатичних взаємин з Києвом.

Голова створеної при Українському Конґресовому Комітеті Комісії для збирання матеріялів для Комісії Керстена, генеральний дорадник адв. Михайло Пізнак, під час перебування в Шікаґо відбув низку розмов з громадянами, що зголосилися свідчити перед Конґресовою Комісією Керстена.

Комітет Українців Канади започаткував збирання матеріялів про московсько - комуністичну аґресію в Україні.

Український Народний Фонд починає в найближчому часі новозаплановану акцію на місцях у справі збирання Національного Датку.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ, Відділ в Ню Йорку
повідомляє, що
В СУБОТУ, 25-го ВЕРЕСНЯ Ц.Р.
о год. 7-ій вечором
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, заля ч.: 22
відбудеться перша в осінньому сезоні дискусійна доповідь п. з.
„Міжнародно-правне положення України"
яку виголосить
п. Роман ОЛЕСНИЦЬКИЙ.
До участи в дискусії запрошує Шановне Громадянство
Управа
На найблищий час намічено слідуючі доповіді:
16. жовтня ц.р.: ред. Ю. Дивнич — „Політика Совєтської Москви супроти Радянської України".
13. листопада ц.р.: проф. П. Голубенко — „Покоління 20-ох років".
11. грудня ц. р.: д-р В. Стець — „Воєнна економіка СССР".

НА ДНЯХ!
Фірма П. СТАСЮК
124 First Avenue, New York, N. Y. (Між 7- 8 вулицями)
проголосить повакаційні ціни на різні м'ясива та товари власного виробу. Слідкуйте за оголошеннями ФІРМИ СТАСЮКА в „Свободі".

Help Wanted Male—Female

КОСМЕТИКИ
з досвідом у всіх ділянках фаху. Платня — жадна проблема. Досконала нагода.
Голоситись:
SALON NINO
22 E. 49th St., New York City
Phone PL 3-5430

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED—MALE •

ФРИЗІЄР
Добре простеруючий сальон, air conditioned, обслуга, соц. забезпечення, платні вакації. $55 і комісове. Головне втинання жіночого волосся.
DE ROBERTS
47 Main St., Yonkers 3-6435

РОБІТНИКИ ДО ЗАЛІЗА
Досвідчені до праці при залізі, стала праця, добра платня.
1402 BERGEN BLVD.
FORT LEE, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН
до роблення і полірування дерев'яних віконних рам, також до ручних варстатів. Добра платня.
Кличте Plymouth 9-7800
Belleville Lumber & Millwork Co.
Belleville, N. J.

FRAMING CARPENTER CREWS
Гарантія праці на один рік.
Найвища платня.
FIRESIDE TERRACE
York, Pa.
Phone — 8-1031 — 2-4214

Повідомляємо, що ціна оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.

Адміністрація „Свободи".

• КОСМЕТИКА •

КОСМЕТИКА
До набуття різні креми; від плям, веснянок, прищів, затовщення, вугрів та на загальну поправу цери.
M. MALA
3510 W. Evergreen Ave.
Chicago 51, Ill.
Заступництво на Ню Йорк й околицю:
Фірма "ARKA"
48 E. 7th St., New York City
Тел.: GRamercy 3-3550

• ПРАЦЯ •
HELP WANTED—FEMALE

CUTTER WANTED
до жіночих светерів.
Голоситись:
RIMAX KNITTING MILL
1625 Hancock Street
Brooklyn, N. Y.
Phone HE 3-2730

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках фаху. Стала праця — добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
RICHARDS' BEAUTY SALON
90 Merrick Road, Baldwin, L. I.
Phone BA 3-4052

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках фаху. Повний час — без вечорів. (Закрито в понеділки). Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
WILLIAM HAIRSTYLIST
577 Plandome Rd. Maspeth, L. I.
Phone MA 7-3383

ОПЕРЕЙТОРКИ
Головно дівчата до машин, що шиють підшивки і зішивають.
H. C. COATS
115 Court St., Hoboken, N. J.
HOboken 3-5718

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
У віці 18-35 р. добра платня, добрий дім, стала праця, власна кімната і лазничка. Всі електр. прирядн.
Телеф. в тижні
HOllis 5-3600
(в неділю HOllis 5-5114)

ФРИЗІЄРКА
Досвідчена — оперейторка у всіх ділянках фаху. Повний час. Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
TERRY'S BEAUTY SALON
9236 Foster Ave., Brooklyn, N. Y.
Phone Cloverdale 7-3515

ДО ПРОДАЖУ КОРСЕТІВ
з досвідом у продажу корсетів, поясів, Lingerie. Lingerie Shop in Englewood, N. J. 10 хвил. від Washington Bridge. За умовою телеф.: LOwell, N.J. 7-1251
(11 AM — 5 P.M.

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
Спання на місці. Приємний вигляд. Поміч у варенні. Мусить любити діти. Всі елект. прирядн. Приємна домашня атмосфера. Потрібні рекомендації. Говорити дещо по-англійськи.
Телеф. FR 8-6536

SALESLADIES—EXPERIENCED
For specialty shop, selling corsets, sportwear, lingerie. Good pay. — Good hours, Steady.
Apply:
SILVERS
31-10 Ditmars Blvd., Astoria, L. I.
Phone RA 8-7290

Протикомуністичний закон не відноситься Джюдіти Коплон

Вашингтон. — Урядовці департаменту справедливости заявляють, що підписаний президентом Айзенгавером протикомуністичний закон не розв'язує справи Джюдіти Коплон. Панна Коплон була урядовцем департаменту справедливости і в березні 1949 року її обвинувачували в тому, що видала тайні урядові документи совєтському урядовцеві з Об'єднаних Націй Валентинові А. Ґубічеві. У Вашингтоні її засудили до ув'язнення від 40 місяців до 10 років. В Ню Йорку її засудили до 15-річної тюрми, але вища судова інстанція скасувала ці обидва вироки, бо в суді послуговувалися як доводовим матеріялом підслухами телефонічних розмов, які Коплон вела з своїм адвокатом. Департамент справедливости „вивчає" справу Ю. Коплон вже три роки. Конґрес відкинув законопроєкт, згідно з яким можна б було під час судових розправ послуговуватися телефонічними підслухами. Департамент справедливости знову внесе цей законопроєкт до найближчого Конґресу. Ю. Коплон вийшла заміж за свого адвоката і має дитину.

Стравс передбачає дешеву атомову електрику

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Комісії Атомової Енерґії адмірал Луїс Л. Стравс на Двадцятій Конференції Крайового Товариства Сценічних Авторів в готелі „Стетлер" у Ню Йорку заявив: „Наші діти користуватимуться такою дешевою атомовою електрикою, що навіть не оплачуватиметься міряти її кількість". Вже через п'ять - десять років населення ЗДА зможе користати з електрики, яку продукуватиме атомова енерґія. А наші внуки знатимуть про голод, що навіщає деякі країни, тільки з історії; вони подорожуватимуть без найменшої небезпеки і з найбільшою швидкістю океанами та попід водою і житимуть пересічно значно довше від нас". Стравс просив письменників, щоб вони пояснили людям, що атомова енерґія продукується не тільки для нищення, але й для мирних цілей людства.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

ДОМАШНЯ ПРИБИРАЛЬНИЦЯ
Праця рано понед. до п'ятниці.
3 години денно.
Досконала англійська мова не потрібна.
Тел. TR 3-4190

ДІВЧАТА ДО ПЕРЕПЛЕТНІ
Досвідчені при Carbon формах. Стала праця. Платні свята і вакації.
Голоситись:
A. F. SINCLAIR
9 Murray St., New York City

ПРИБИРАЛЬНИЦЯ
Чищення в пекарні — кожного вечора, від 6-10 P.M. 6 днів в тижні. Добра платня. Голоситись:
CAKULA'S BAKERY
2093 Staling Ave., Bronx, N. Y.

КОСМЕТИЧКИ
Fingerwaver — Manucurist
На „вікенди". Також добрі початкуючі. Стала праця, добра платня. Гогоситись:
ADELAIDE'S BEAUTY SALON
230-09 — 141st Ave., Laurelton, Long Island. LA 7-9377

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена операторка у всіх ділянках фаху. 5 дн. в тижні. Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
POWDER BOX BEAUTY SALON
21 Broadway, Hicksville, L. I.
Phone Hicksville 3-0261

ДІВЧАТА — ЖІНКИ
у віці 18 до 30 р. до загальної праці у фабриці. Досвіду не вимагається. Приємні умовини праці. Мусять говорити і розуміти по-англійськи. Конечна метрика. Зг. від 8:30 рано до 12 вполуд.
PRESSMAN TOY CORP.
11 — 43rd Street, Brooklyn, N. Y.

● **Іранський шах** покликав до життя надзвичайний військовий суд, який судитиме коло 500 старшин, заарештованих під закидом приналежности до великої шпигунської організації, що діяла на користь Совєтів і підготовляла державний переворот. На чолі суду стоїть генерал, а членами трибуналу є 6 полковників. Прокуратор домагається для всіх кари через розстріл. Покликано теж апеляційний трибунал з 7 членів.

● **Данський генерал Бенніке,** який був головою мішаної комісії Об'єднаних Націй для нагляду за виконуванням постанов перемиря між Ізраїлем і його арабськими сусідами, дістав найвище військове відзначення від Сирії, що високо оцінює його безсторонність в арабсько-жидівських прикордонних спорах. Інакше дивляться на це жиди: вони вийшли були з тієї комісії, обвинувачуючи Бенніке в сторонничості, аж врешті Бенніке мав тих клопотів досить і зрікся.

ЗДА перестерігають Південну Корею

Сеул. — Речник американської амбасади в Сеулі звернув увагу південно-корейському урядові на те, що коли південно-корейські чинники продовжуватимуть критику американських постанов у відношенні до Південної Кореї і представлятимуть при тому невірно факти, то взаємини між двома державами можуть погіршитись настільки, що відіб'ються на висоті й характері американської фінансової допомоги Південній Кореї. Впродовж восьми місяців офіційні південно-корейські чинники ведуть публічну пропаґанду проти військової та фінансової політики ЗДА й витворюють щораз гіршу атмосферу співпраці. Як доказ тенденційности і безпідставности цієї пропаґанди, американська амбасада наводить факт, що поки Вашинґтон прийняв рішення про відкликання з Кореї своїх 4-ох дивізій — велися довгі наради в цій справі з південно-корейськими військовиками та державними діячами і узгіднено становище, що відкликання цих дивізій для створення рухомих резерв, що в кожній хвилині могли б поспішити на поміч будь-якій країні, загроженій комуністами на Далекому Сході — йде також по лінії інтересів Кореї. — Зараз після цієї американської перестороги, три найвищі керівники південно-корейської армії видали спільну заяву, яка обвинувачує ЗДА в тому, що вони не дають відповідного виряду південно-корейській армії для самооборони.

ВЕЛИКА НОВИНА
для тих, що терплять на гемороїди
ЗАСПОКОЄННЯ БОЛІВ БЕЗ ОПЕРАЦІЇ.

Якщо Вас непокоять, печуть, сверблять і мучать гемороїди, і якщо вони Вам так боляче докучають, що Ви думаєте, що Вам треба піддатися лікарській операції, Ви повинні докладно зазнайомитися з відповідними полегшуючими середниками.

Таким відповідним середником є недавно опрацьована чудова формула, яка містить в собі 13 різних складників. Щоб осягнути якнайкращі результати з неї, треба: вкинути до мидниці з відповідною гарячою водою одну шклянку звичайного ліку: "Epsom Salts" і сісти на неї на 20 хвилин. Потім треба прикласти ще маленьку кількість цього чудового ліку до хворої частини тіла. Допомога є так скорою, що Ви будете дивуватися, як Ви могли так довго терпіти, не знаючи про такий чудовий середник.

Тому не терпіть довше і застосуйте це лікарство зараз! Три тубки Ви можете дістати за спеціяльною ціною тільки за $5.00. Присилайте тільки цей вирізок до нас на адресу: TRYSAN CO., Dept. A, Box 226, Peekskill, N. Y., і подайте на відворотній сторінці коверти Ваше ім'я і адресу (друком!). Грошей не висилайте, а заплатіть просто поштареві при відборі!

● Business Opportunity ●

ПЕКАРНЯ
заснова 16 р. Виряд в доброму стані. Можна поліпшити життя. 2 кімн. апарт. до зайняття. Цей чудовий бизнес, власник продає по д. уміркованій ціні. Зайдіть до власника 4524 Avenue N. Broklyn, N.Y., або тел.: ES 7-5364

Модерна, добре проспеpуюча ФАРМА
в South Jersey між Mayslanding — Vineland. Містимість на 5000 курчат.
Дальші інформації:
R. D'AMORE
Box 14, Dorothy, N. J.

ЛАНЧОНЕТА
Добре поставлена. Пов. виряд, наріжний склеп. Доб. бизн. положення, фабрична дільниця. Можна поліпшити життя. Власник виїжджає, продає цей бизнес по д. умір. ціні. Власник: 196 Roebling St., Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-8679
HAvemeyer 9-3105

САЛЬОН КРАСИ
Добре поставлений. Пов. виряд. добре бизн. положення. Можна поліпшити життя. Низ. рент — довгий винайм. Власник відходить — продає цей добрий бизнес по д. умірк. ціні. Тел. власника (четв. п'ят. субота):
DI 2-9171 — або цілий день в неділю — DI 5-0652

ДЕЛІКАТЕСЕН
Повн. виряд. Д. биз. положення. Можна поліпшити життя. Помір. рент — довгий винайм. Власник продає цей доск. бизнес по д. уміркованій ціні тільки з уваги на недугу.
Тел. власника AU 3-5068

● STORE FOR RENT ●

PASSAIC, N. J.
Приваблений склеп і підвал. Напроти станції. Дуже рухлива дільниця. Автобуси - поїзди. Ідеальне на направу взуття, ґросерню, candy, stationery. Поміркований рент — винайм.
Телеф. MU 8-6655
S-14, Rm 830, 11 W. 42 St. NYC

● MISCELLANEOUS ●

Додайте вже зараз й принади своїй особистості.
Щоб волосся було густе і довге додайте трохи штучного. Коси сплетені з дротом й інші прикраси з волосся. Найкраще правдиве волосся — перуки відповідно до Вашого лиця і вигляду.
Поштові замовлення виповняється зараз. На бажання цінник.
SYLVIA
515 Madison Ave. N. Y., N. Y.
(вхід на 53rd Street)
PL 8-1389

TV SERVICE FREE
на 1 місяць.
для ґарантії Вашого вдоволення. STARLING пропонує Вам даром користування TV апаратом по направі Вашого TV сету. Кошторис даром — без зобов'язань.
Тел. STARLING
SH 3-7565
For Expert TV Service
Deal with a responsible TV Co.

МАШИНИ ДО ПРАННЯ
BENDIX - THOR
ІНСТАЛЯЦІЯ • ОБСЛУГА
ЧАСТИНИ
IDEAL REPAIRS, Inc.
ST. 4-6777 ST. 6-4080

Ми обслуговуємо весільні прийняття.
Parties — Showers
також
найкращі перекуски й обіди.
Відвідайте
PANSHAW
602 South Broadway
Yonkers, N.Y. Tel. YO 9-9584

● REAL ESTATE ●

219 акр. МОЛОЧНА ФАРМА з вирядом; 119 акр. упр. землі, д. сконструована стайня, 32x80, 31 місць, елекр. холодільник, 2 silos, стайня на молодняк, 9 штук. Солід. 12 кімн. дім, модер. лазничка, огрівання, 32 шт. худоби, 22 дійної, 2 трактори, потрібний виряд. Податок $168. Macadam положення. $19,500. Знимка на бажання. Bagnardi Realty, 210 Main St., Oneonta, N.Y.

НА ПРОДАЖ
35 акр. частина чистої землі, частина лісу, 5 акр. озеро, 3 бонґало, конж. 1-родин. 3-дво-родин. доми. Понад $4,000 прихід з ренту. При голов. дорозі. 3 м. від Dover, тільки 38 м. до Ню Йорку. Жадає $35,000 — за згодою. J. H. Morgan, Broker, 9 North Essex, St., Dover, N. J.
Dover 6-1164

6-родин. муров. дім. Astoria, L.I.
до зайн. 3 апарт. на горі.
Компл. Модерний. Річн. дохід $2,000, всюди celotex and sanitex. Олив. огрівання, близ. всіх собвеїв, город, можл. паркування. Оцінене на скору продаж. Оглянньте: 21-48 45th Ave., Court Square або телеф.: Stillwell 6-7287

BEECHHURST — $24,000
бл. церкви св. Николая 60x100, бл. побережжя, 9 кімнат, 2 лазнички, все автоматичне, ґараж на 2 авта, Barbecue patio — добре для великої родини, приватна вулиця. Також інша площа 60x100
FL 9-5043

3-РОДИН. — $27,000
5 кімн. до зайняття.
Гарна дільниця. Мур. дім, пів-відокремлений. 3 мур. ґаражі 48x100. Дохід $265 місяч. Викінч. підвал, вел. модерна кухня і лазничка.
Тел.: EV 6-5331 або
1347 Decatur St., Ridgewood, N.Y.

2-РОДИН. — BRONX
Наріжна площа 3½ і 4 кімнат, ґараж на 2 авта, добре положення, 3½ кімн. зараз до зайняття. Поміркована ціна.
Краще купно в Бронксі.
Зайдіть до:
STACHNIK
1385 Gun Hill Road, Bronx, N.Y.
Open Sundays KI 7-9080

Cragmere Sec. Cragmere 8-3357
Нам дуже жаль залишати наш чудовий дім.
Виїжджаємо. 5 кімнат, 1 і 2 полов. лазнички камін., комінок, ¾ акр. упр. площі, ґараж на 2 авта, різ. особливості, веранда, sundeck, став, город, дерева. Продається за $21,500.

ЧУДОВИЙ ВКЛАД ГРОША
2 родинний дім і склеп.
Зн. Bronx — положення, до зайняття 2/7 кімн. апарт. Модерний виряд. Рент зі склепу $125 місяч. Новий винайм.
Ціна $20,000
FO 4-0740 — for appt.

● FARMS FOR SALE ●

134 акр. фарма. 10-кімн. дім, відокремлений, лазнич. елекр. телефон, 2 стодоли, бетонний бльок, стайня, гар. вода, туш, кімн. на 21 шт. худоби, 130'x30' курник, автомат. вода і світло, виряд. $18,000 — сплати. Пишіть:
J. Studer, Middleburg, N. Y.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

МУЖЧИНИ, ЖІНКИ

Якщо ви не вдоволені тим що не можете втішатися вигодами, які вам дає ПРИРОДА тому, що вам їх замало або не до вподоби, з недостачі належних вітамінів в щоденній дієті то прочитайте оце.

Вас повинні спеціяльно цікавити вістки від тих, що мали найбільші добродійства з уживанням формули, знаної як TRI-X. Це та формула, якої щоденна доза дає більше ніж мінімальне запотребування для дорослих деяких загально признаних вітамінів.

Якщо ви відчуваєте, що ви теж можете скористати з такого складника, то ви будете раді довідатися, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлете оцей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 3, Peekskill, N. Y. Звідти вишлоть вам негайно пачку вартости $3.50 відворотною поштою. Не потребуєте посилати грошей з замовленням. Заплатите поштареві при доставі.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місцевість ________ Стейт ____

• РОЗШУКИ •

МИКОЛА І СТЕФА СТЕФАНЮКИ пошукують своїх Рідних, Євгена й Ірину з дому Дунець Мельник, Івана Всеволода Дунець урodж. в Надвірній — Романа Стефанюка урodж. в Велзці. Хто із знайомих та приятелів знав би про місце їх перебування прошу повідомити
ВП. МЕЛЬНИКИ
619 W. 140 Street
New York 31, N. Y.

ІВАН БІЛАН родом з с. Вальдорф, пов. Городок Ягайлонський, Галичина, пошукує брата Михала. Разом були в Німеччині в таборі Вад Кройцнах, француз. зона. До ЗДА виїхав 1950 р. Відомості про нього прошу писати на адресу:
IVAN BILAN
105½ St. Mark's Pl. New York 3, New York

СИВЕ ВОЛОССЯ ЩЕЗАЄ
БЕЗ ФАРБУВАННЯ

Чудовий препарат можна тепер дістати, щоб повернути сиве волосся до природної темної краски, наче маґічним способом. Коли уживати його кожного дня на короткий час, він поступово і чудесно переміняє сивий вигляд на природний колір. Тямте темне волосся дає вигляд молодости.

Якщо ви хочете випробувати цей дивуючий препарат без риску, то вишліть оцей вирізок до TRYSAN CO., Dept. 67, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам 2 півтретя-доларової вартости пляшки за $4 з додатком Федерального податку в 40 цнт. Це знижка в $1.10 на правильній ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задоволені з якихнебудь причин, вам звернуть повну грошеву заплату.

Ім'я ____________
Місто ________ Стейт ____
Адреса ____________

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Літературно Мистецький Клюб
В НЮ ЙОРКУ
В СУБОТУ, 25-го ВЕРЕСНЯ 1954
о год. 7:30 вечора
в залі WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL
ріг 16 вул.
„ШОСТИЙ
ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКИЙ
ЯРМАРОК
Багата програма з новими виконавцями.
Вперше клясичний балет з симфонічною оркестрою.
Оркестрою диригує автор балету проф. М. Фоменко.
Ціна квитків $1.00 і $1.50.
Квитки можна набути в „Еко", „Сурма", „Арка", „Говерля", а годину перед Ярмарком в касі театру.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР"
Д-ра А. Т. Кібзея
● Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР" В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ!
ЦІНА $6.00
Замовлення з належитістю надсилати
"SVOBODA"
81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

ЯК ЧАСТО ВИ БУДИЛИСЯ ОСТАННЬОЇ НОЧІ?

Чи часто Ви мусите переривати собі солодкий сон вночі, що робить Вас нервовим і дразливим. Часом недиспозиція міхура під впливом холоду, або навіть необережне застосування дієти є причиною цього і Ви повинні цьому зарадити.

Болі і завороти голови, болі в крижах, незрозуміле омучення дають Вам відчувати, що цього не можна занедбувати і що допомога Вам є конечна.

До правильного функціонування нирок, цього важливого процесу, що очищує організм від усяких заразків, Ви повинні застосувати відповідні діюретичні середники. Крім того Ви повинні уникати неприємних хемікалій, що пожвавлюють функціонування нирок.

Усьому цьому можна зарадити за допомогою ліку, званого BU-CAL-O Compound знаменитої таблетки, що містить в собі тільки екстракти з легкодіючих зел і яринних ліків. Заживати це легко і безпечно, якщо згідно з поданими вказівками. Не зволікайте спробувати цього ліку. Перешліть тільки цей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. Y, Peekskill, N. Y. Подайте виразно Ваше прізвище друком на відворотній стороні коверти. Звідтіль вишлють Вам відворотною поштою 200 цих маленьких таблеток. Заживайте 9 з них кожного дня, протягом тижня, потім як дальше уживати слідкуйте за вказівками на етикеті. Не посилайте грошей, а заплатіть поштареві $5.63 при доручені посилки.

HOW does McTavish keep in touch with home?

By thr-r-r-riifty Long Distance. Rates to all parts of the country are surprisingly low — especially after six in the evening and all day Sunday. Call Milwaukee, for example — only $1.20. Three minutes. Station-to-station. Plus tax.

✝

У другу річницю смерти бл. п.
ОЛЕНИ ЕНГЕЛЬ
в суботу, 25-го вересня в 7-ій годині вечора буде відправлена
ПАНАХИДА
в церкві св. Володимира, Ню Йорк 14 вул.
БАТЬКО і ДРУЗІ

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

має на складі великий вибір осінніх і зимових **КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів** найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах. Наші капелюхи солідно викінчені, найліпшої якости. Кожний капелюх ґарантований. **Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою.** Пригадуємо, що у нашому відділі **МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ** першої якости різнородні **сорочки,** знаної марки **"JAYSON"** від $1.99 вгору. **Всі сорочки ґарантовані в пранні.** У великому виборі також: **дощевики, парасолі, светери, краватки, шкарпетки, паски,** і т.п.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.

Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3348. Злі вісті.

— Рондар сказав нам, що ви врятували Дорію, — поважно промовив Тудос. — Тарзане, я не маю слів, щоб вам подякувати.

— Забудьте це, Тудосе, — відповів Тарзан. — Це природна річ. Я тільки дозволив Еротові відбути цю їзду, пляновану для Дорії.

— А де вона?, — запитав Ґемнон. — Ходіть ближче, шепнув Тарзан. — Вона безпечна з Джейном, хлопцем з арени, і його сестрою.

Раптом безшелесно відчинилися двері, щоб впустити Рондара. — Пс!, — прошипів він. — Приношу вам злі вісті, Тарзане.